

Рассмотрено
Руководитель методического объединения
учителей родного языка и литературы
_____ Каримова Р.Р.
Протокол № 1
от «23» августа 2023 г.

Согласовано
Заместителем директора по УР
_____ Д.Ф.Хуснетдинова

Утверждаю
Директор школы
_____ Р.К.Саетгараева
Приказ № 58-о
от «25» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Сармановская средняя общеобразовательная школа»
наименование ОУ

Сармановского муниципального района Республики Татарстан

Каримова Резеда Рашитовна, первая квалификационная категория
ФИО, категория
Родной (татарский) язык, 8 А, Б классы
предмет, класс

Рассмотрено на заседании
педагогического совета
протокол №1
от «25» августа 2023 г.

2023-2024 учебный год

Каралды
Методик берләшмә житәкчесе
_____ **Кәримова Р.Р.**
Беркетмә №1
23нче август 2023нче ел

Килешенде
Уку-укыту эшләре буенча
директор урынбасары
_____ **Д.Ф.Хөснетдинова**

Раслыйм
Мәктәп директоры
_____ **Р.К.Сәетгәрәева**
Боерык № 58-о
25нче август 2023нче ел

Татарстан Республикасы муниципаль гомуми
белем бирү бюджет учреждениесе
Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе
татар теле һәм әдәбияты укытучысы
Кәримова Резедә Рәшит кызының
8нче А, Б сыйныфлары өчен туган (татар) телдән
ЭШ ПРОГРАММАСЫ

Педсовет утырышында каралды
Беркетмә №1
25нче август 2023нче ел

2023-2024нче уку елы

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Программа работы по родному (татарскому) языку для 8-х классов составлена на основе нормативно-правовых актов и федеральных государственных стандартов, касающихся образования в Российской Федерации и Республике Татарстан.

1. Закон Российской Федерации “Об образовании”(Федеральный закон от 29.12.2012 273-ФЗ “Об образовании в Российской Федерации”);
2. Закон Республики Татарстан”Об образовании “(Закон Республики Татарстан "Об образовании" № 68-ЗРТ от 22 июля 2013 года, статья 8);
3. Закон Российской Федерации № 126-ФЗ “О языках народов Российской Федерации”(24.07.1998);
4. “Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы, 2004 нче ел, 1нче июль;
5. Федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования (приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17.12.2010 № 1897) зарегистрирован в Министерстве юстиции Российской Федерации 1 февраля 2011 года под регистрационным номером 19644);
6. Учебный план муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения “Сармановская средняя общеобразовательная школа» Сармановского муниципального района Республики Татарстан на 2023-2024 учебный год.
7. Основная образовательная программа ООО муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения “Сармановская средняя общеобразовательная школа» Сармановского муниципального района РТ, рассмотренная на педагогическом совете от 20.08.2020 г., протокол №1, утвержденная Приказом директора №60 от 21.08.2020 г.;
8. Положение “О структуре, порядке разработки и утверждения рабочих программ учебных курсов и предметов МБОУ “Сармановская СОШ” Сармановского муниципального района РТ, рассмотренное на педагогическом совете от 25.08.2023 г., протокол №1, утвержденное Приказом директора №58-о от 25.08.2023 г.

Программа работы курса Родной (Татарский) язык для 8 класса в соответствии с требованиями федеральных государственных образовательных стандартов, предложенная министерством образования и науки Республики Татарстан, включает в себя примерную программу по татарскому языку для средней (полной) общеобразовательной школы с татарским языком обучения для 8 класса, авторы - составители М.З.Закиев, Н.В.Максимов, Р.Х.Ягфарова, 2011 год, учебное пособие для 8 класса / М. З. Закиев, Н.В.Максимов. Татарское книжное издательство (2015). Программа составляется из расчета 3 часа в 34 недели (всего 102 часа) на 2023-2024 учебный год.

Примечание: В случае совпадения уроков с праздничными и каникулярными днями, программу выполнить согласно пункта 5 данного Положения.

Цели обучения на родном (татарском) языке в 8 классе :

- 1) коммуникативная цель: научить учащихся свободно говорить и общаться на родном(татарском) языке, мыслить логически последовательно, четко и ясно выражать мысль; осознать, что родной(татарский) язык является основным средством общения, формирования духовно-нравственных норм и познания мира, его эстетическую ценность;
- 2) научная цель: предоставление теоретической информации о фонетической, графической, орфографической, орфоэпической, лексической, словообразовательной, грамматической, стилистической основах родного (татарского) языка;

3) воспитательная цель: воспитание чувства уважения и любви к родному(татарскому) языку; воспитание гуманизма у учащихся; воспитание чувства милосердия к родителям, инвалидам, детям-сиротам; умение видеть, чувствовать красоту; учить любить природу родного края; гордиться своей Родиной, беречь ее; интересоваться спортом как одним из видов здорового образа жизни и т.д.

Уроки родного (татарского) языка в 8 классе предусматривают продолжение изучения синтаксиса .

Задачи, поставленные для реализации этих целей:

- систематизация знаний учащихся начальной школы по фонетической, графической, орфографической, орфоэпической, лексической, словесной, грамматической, стилистической основам татарского языка ,продолжение обучения в более сложных формах и формирование представления языка как полноценной системы;
- развитие творческого и самостоятельного мышления учащихся, умение аргументировать свои мысли;
- достижение использования основных грамматических средств языка в речевом процессе;
- обучение грамотному использованию письменных и выборочных языковых средств, умению их сравнивать и оценивать;
- обучение открытому пониманию норм и стилистических возможностей родного(татарского) литературного языка, умению их использовать;
- понимание языка как отражения национальной культуры, единства языка и истории; изучение национально-культурной самобытности татарского языка; воспитание уважения к духовному наследию татарского и других народов;
- предоставление информации об этнических группах и диалектах родного(татарского) народа, тюркских языках, родном(татарском) языке, духовном, нравственном, культурном наследии татарского народа;
- понимание родного(татарского) языка как общественного явления, соблюдение языковых норм, грамотное использование языковых средств в зависимости от различных жизненных ситуаций;
- совершенствование навыков использования языковых единиц в основном, их проверке, сопоставлении и общении с русским языком;
- развитие навыков работы с текстом и Интернетом, электронными учебными ресурсами, иными информационными средствами, получения от него необходимой информации и ее корректировки;
- совершенствование орфографической и пунктуационной грамотности учащихся.

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

8 нче сыйныфлар өчен татар(туган) теленнән эш программасы Россия Федерациясендәге һәм Татарстан Республикасындагы мәгарифкә кагылышлы хокукий-норматив актларга һәм федераль дәүләт стандартларына нигезләнеп төзелде.

1. Россия Федерациясенең “Мәгариф турында”гы Законы (Федеральный закон от 29.12.2012 273-ФЗ “Об образовании в Российской Федерации”);
 2. Татарстан Республикасының “Мәгариф турында”гы Законы (Закон Республики Татарстан “Об образовании” № 68-ЗРТ от 22 июля 2013 года, статья 8);
 3. Россия Федерациясенең “Россия Федерациясе халыклары телләре турында”гы 126-ФЗ нчы номерлы Законы (24.07.1998);
 4. “Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы, 2004 нче ел, 1нче июль;
 5. Төп гомуми белем бирүнең Федераль дәүләт белем бирү стандарты (Россия Мәгариф һәм фән министрлыгында 2010 нчы елның 17 нче декабрь боерыгы 1897 нче номер белән расланган, РФ Юстиция Министрлыгында 19644 нче регистрацион номеры белән 2011 нче елның 1 нче февралендә теркәлгән);
 6. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесенең 2023-2024 нче уку елына уку планы.
 6. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет төп гомуми белем бирү учреждениесенең укуы программасы.(педсовет 20.08.2020 ; боерык №60, 21.08.2020).
 7. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесенең “Эш программаларын төзү һәм раслау тәртибе турында” нигезләмәсе (педсовет 29.08.2022; беркетмә №1; боерык №86-о 29.08.2022),
 - 8 нче сыйныф өчен Туган (татар) теле курсының эш программасы Федераль дәүләт белем бирү стандартларының таләпләренә туры китереп, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән Татар телендә урта(тулы)гомуми белем бирү мәктәпләре өчен татар теленнән үрнәк программага (8 нче сыйныф, М.З.Зәкиев, Н.В.Максимов, Р.Х.Ягъфәрова авторлыгында, 2011 нче ел) һәм 8 нче сыйныф өчен М.З.Зәкиев, Н.В.Максимов тарафыннан төзелгән уку әсбабына (Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2015) нигезләнеп төзелде.
- Программа 2023-2024 нче уку елына 34 атнага 3 сәгать исәбеннән (ел буена 102 сәгать) төзелә.

Искәрмә: дәресләр бәйрәм һәм каникул көннәре белән туры килгән очракта, программа әлегә Нигезләмәнең 5 пункты нигезендә үтәлә.

8 нче сыйныфта туган (татар) телдән белем бирүнең максатлары:

- 1) коммуникатив максат: укучыларны ана телендә иркен сөйләшәргә һәм аралашырга, логик эзлекле итеп уйлый белергә, фикерне төгәл, ачык итеп җиткерә белергә өйрәтү; туган телнең аралашуда, рухи-әхлакый нормалар формалашуда һәм дөньяны танып белүдә төп чара булуын, аның эстетик кыйммәтен аңлату;
- 2) фәнни максат: татар теленең фонетик, график, орфографик, орфоэпик, лексик, сүз төзелеше һәм ясалышы, грамматик, стилистик нигезләре турында теоретик мәгълүмат бирү;
- 3) тәрбияви максат: туган телгә ихтирам һәм ярату хисләре тәрбияләнү; укучыларда гуманитарлык хисләрен тәрбияләнү; эти-этикләргә, инвалидларга, ятим балаларга шәфкатьлелек хисләрен тәрбияләнү; матурлыкны күрә, тоя белергә өйрәтү; туган як табигатен яратырга өйрәтү; туган илнең белән горурлану, аны саклау; сәламәт яшәүнең бер төре булган спорт белән кызыксындыру һ.б.

Әлеге максатларны тормышка ашыру өчен куелган бурычлар:

- укучыларның башлангыч мәктәптә татар теленең фонетик, график, орфографик, орфоэпик, лексик, сүз ясалышы, грамматик, стилистик нигезләреннән алган белемнәрен системалаштыру, катлаулырак формаларда өйрәтүне дәвам итү һәм телне тулы бер система буларак күзаллауны булдыру;
- укучыларның ижади һәм мөстәкыйль фикерли алу мөмкинлекләрен үстерү, үз фикерләрен дәлилләргә күнектерү;
- телнең төп грамматик чараларын сөйләм процессында куллануга ирешү;
- язма һәм сөйләмә тел чараларын дөрес куллана белергә, аларны чагыштыра һәм кирәклесен сайлый, бәяли белергә өйрәтү;
- татар әдәби теле нормаларын һәм стилистик мөмкинлекләрен ачык күзаллауга, аларны тиешенчә куллана белүгә өйрәтү;
- телнең милли мәдәниятнең чагылышы булуын, тел һәм тарих бердәмлеген аңлату; татар теленең милли-мәдәни үзенчәлегенә төшендерү; татар һәм башка халыкларның рухи мирасына ихтирам тәрбияләү;
- татар халкының этник төркемнәре һәм диалектлары, төрки телләр, татар теле, татар язуы, татар халкының рухи, әхлакый, мәдәни мирасы турында мәгълүмат бирү;
 - татар телен ижтимагый күренеш буларак аңлау, тел нормаларын саклап, тормышның төрле ситуацияләренә бәйле рәвештә тел чараларын дөрес кулланып, аралаша-аңлаша белү;
 - тел берәмлекләрен танып, аларны тикшерә, рус теле белән чагыштыра алу һәм аралашуда урынлы куллану күнекмәләрен камилләштерү;

Планируемые результаты изучения учебного предмета

Личные результаты:

- осознание главной национально-культурной ценности татарского языка для родного(татарского) народа, его роли в нравственном, духовном и творческом становлении личности; воспитывать любовь к родному(татарскому) языку и чувство гордости за него, пробуждать желание и стремление работать в области сохранения и развития родного языка;
- знание состава словаря и грамматических, стилистических средств, необходимых для общения на родном языке, четкого, разностороннего выражения своих мыслей и чувств; внимание к речи товарищей, наблюдение за своей речью, исправление ошибок, участие в дискуссии, обсуждение темы с использованием различных аргументов.

Результаты, достигнутые в процессе освоения предмета:

- овладение всеми видами речи (слушание, понимание, чтение, письмо): понимание темы, основного и дополнительного мнения информации, относящейся к письменной и речевой речи; правильное чтение и понимание текстов, относящихся к разным стилям и жанрам; умение собирать информацию из различных источников; умение правильно пользоваться словарями и электронными средствами; умение собирать, анализировать, обрабатывать и изменять материал, относящийся к отдельной теме;
- основные функции родного(татарского) языка, его место среди других тюркских языков, культура, понимание тесной связи языка с обществом;
- создание основы научных знаний о родном(татарском) языке, понимание взаимосвязи и отношения языковых слоев, ярусов;
- освоение основных понятий языкознания, формирование информации о его отраслях; язык и речь, виды речи, ситуации общения; язык речи, функциональные стили, язык художественной литературы; текст и его виды; знание основных единиц языка, их отличительных признаков, особенностей использования в речи; знание основных стилистических средств языка, литературных норм языка, норм речевой литературы, умение их правильно использовать в речи;
- умение различать и анализировать языковые и речевые единицы; различать и сравнивать виды речи в зависимости от применения языковых и стилистических средств; различать художественные средства языка, знать их эстетические функции.

Предметные результаты преподавания родного(татарского) языка в 8 классе:

- понимать, что родной(татарский) язык-это средство изучения и обучения другим предметам;
- выявление роли языковых средств в создании художественной самостоятельности в произведениях художественной литературы, связав родной(татарский язык) с литературой; раскрытие особенностей Языково-изобразительных средств, присущих литературе того времени;
- учить язык, логически писать, рассказывать содержание, план, конспект, резюме произведения, связанного с литературой, прочитанного или прослушанного;
- приобщение языка к культуре, уважение к богатству и красоте родного(татарского) языка, воспитание вкуса;
- прививать родному(татарскому) языку уважение к духовным ценностям, толерантное отношение к представителям других национальностей, связывая его с русским языком; разъяснять взаимоотношения языков, возникающие в результате этих отношений общие понятия и языковые единицы;
- изучение национально-культурных особенностей родного(татарского) языка, связанное с русским и зарубежными языками, литературой, использование полученных знаний в различных языковых проявлениях;
- формирование представления о мире, человеческом обществе, его развитии, связав язык с историей, обществознанием, доведение до сведения о том, что развитие общества имеет прямое отношение к языку;
- содействие полученным на уроках родного(татарского) языка знаниям и навыкам в понимании роли языка в жизни человека и общества; обучение грамотному использованию, оценке, пониманию, совершенствованию положительных и отрицательных сторон своего мнения;
- при работе с языком литературных произведений, с целью более эффективного усвоения родного(татарского) языка, системы этих мероприятий, их смыслов, с учетом стилистических возможностей, умения точно выбирать из языковой сокровищницы слова и предложения.

Уку предметын үзләштерүнең көтелгән нәтижәләре

Шәхси нәтижәләр:

- татар теленең татар халкы өчен төп милли-мәдәни кыйммәт булуын, ана телендә шәхеснең эхлакый, рухи һәм ижади яктан формалашудагы ролен аңлау; - туган телгә мөхәббәт һәм аның белән горурлану хисләре тәрбияләү, туган телне саклау һәм үстерү өлкәсендә эшләргә теләк, омтылыш уяту; - туган телдә аралашу, үз фикереңне һәм хисләрңне төгәл, анык, күпьяклы итеп белдерү өчен кирәкле булган сүзлек составын һәм грамматик, стилистик чараларны белү; - аралашу төрәнә һәм ситуациясенә бәйле сөйләмне куллана һәм үзара бәйли белү; иптәшләренең сөйләменә игътибар итү, үзенең сөйләменә күзәтеп бәя бирү, хаталарны төзәтү, бәхәстә катнашу, төрле дәлилләр кулланып, тема буенча фикер алышу.

Предметны үзләштерү барышында ирешкән нәтижәләр:

-сөйләмнең барлык төрләрен (тыңлау, аңлау, уку, язу) үзләштерү: язма һәм сөйләм теленә караган мәгълүматның темасын, төп һәм өстәмә фикерен аңлау; төрле стильгә һәм жанрга караган текстларны дөрес уку һәм аңлау; төрле чыганаclarдан мәгълүмат туплый белү; сүзлекләрдән һәм электрон чаралардан дөрес файдалана белү; аерым бер темага караган материалны туплый, анализлый, эшкәртә һәм үзгәртә белү;

- татар теленең төп функцияләрен, татар теленең башка төрки телләр арасында тоткан урынын, телнең мәдәният, җәмгыять белән тыгыз бәйләнешен аңлау; - туган тел турындагы фәнни белемнәрнең нигезен булдыру, тел катламнарының, ярусларының үзара бәйләнешен һәм мөнәсәбәтне аңлау; - тел белеменең төп төшенчәләрен үзләштерү, аның тармаклары турында мәгълүмат булдыру; тел һәм сөйләм, сөйләм төрләре, аралашу ситуацияләре; сөйләм теле, функциональ стильләр, матур әдәбият теле; текст һәм аның төрләре; телнең төп берәмлекләре, аларның аермалы билгеләрен, сөйләмдә кулланылу үзенчәлекләрен белү; - телнең төп стилистик чараларын, телнең әдәби нормаларын, сөйләм әдәби нормаларын белү, аларны сөйләмдә дөрес куллануырга өйрәнү;

- тел һәм сөйләм берәмлекләрен аера һәм анализлай белү; тел һәм стилистик чараларның кулланылышына бәйле рәвештә сөйләм төрләрен аера һәм чагыштыра белү; - телнең сәнгати чараларын аеру, аларның эстетик функцияләрен белү.

Өстәмә сыйныфта татар телен укытуның предметара нәтижәләре:

-татар теленең башка фәннәргә өйрәнү һәм белем алу чарасы икәнен аңлау;

- татар телен әдәбият белән бәйләп, тел чараларының матур әдәбият эсәрләрендәгетәэсир көчен, сәнгатьлелеген булдыруда ролен ачыклау; чор әдәбиятына хас тел-сурәтләр чараларының үзенчәлекләрен ачу;

- телне әдәбият белән бәйләп, укыган яки тыңлаган эсәрнең эчтәлеген, планын, конспектын, резюмесын логик эзлекле итеп язарга, сөйләргә өйрәтү;

- телне мәдәният белән бәйләп, татар теленең байлыгына һәм матурлыгына хөрмәт, зәвык тәрбияләү;

- татар телен рус теле белән бәйләп, телләр һәм халыклар арасындагы уртақ хәзинә – рухи кыйммәтләргә ихтирам, башка милләт вәкилләренә карата түземле–ихтирамлы мөнәсәбәт тәрбияләү; телләрнең үзара багланыш-мөнәсәбәтләрен, шул мөнәсәбәтләр нәтижәсендә уртақ төшенчәләр һәм тел берәмлекләре барлыкка килүне аңлату;

- рус һәм чит телләр, әдәбиятлар белән бәйләп, татар теленең милли-мәдәни үзенчәлекләрен өйрәтү, алган белемнәргә төрле тел күренешләрен аңлатуда куллану;

- телне тарих, җәмгыять белеме фәннәре белән бәйләп, дөнья, кешелек җәмгыяте, аның үсеше турында күзаллау формалаштыру, җәмгыять үсешенең телгә турыдан-туры мөнәсәбәте булуын житкерү;

- татар теле дәресләрендә алган белем һәм күнекмәләргә телнең кеше һәм җәмгыять тормышында тоткан урынын аңларга ярдәм итү; сөйләмне дөрес куллана, бәйли белергә, үз фикереңнең уңай һәм тискәре якларын аңларга, камилләштерергә өйрәтү;

- әдәби эсәрләрнең теле белән эшлөгәндә, татар теле – бәйләүче чараларга бик бай тел, шул чаралар системасын, алар белдергән мәгънәләргә нәтижәләрәк үзләштерү максатыннан, стиль мөмкинлекләрен дә исәпкә алып, фикерне төгәл бирердәй сүзтезмә һәм җөмлеләргә телебез хәзинәсеннән сайлап ала белү.

Содержание учебного предмета

Язык и языкознание. Повторение разделов языкознания (1 час)

Диалог и монолог, прямая и косвенная речь. Прямая речь, косвенная речь. Диалог, реплика, прямая речь, косвенная речь, умение цитировать (6 часов)

Общее понятие о сложном предложении. Сложносочиненное предложение. Союзы и сложносочиненные и бессоюзные предложения. Связующие их средства и знаки препинания. Синтаксический анализ сложных предложений (3 часа)

Сложноподчиненные предложения. Их виды: Синтетическое, аналитическое. Знаки препинания в сложноподчиненных предложениях, синтаксический анализ. (17 часов)

Повторение сложноподчиненных предложений. Синтаксический анализ (2 часа)

Сложные конструкции. Умение составлять схемы (10 часов)

Повторение сложных конструкций, синтаксический анализ. Умение различать сложные конструкции, синтаксический анализ. (12 часа)

Тезем. Умение делать синтаксический анализ. (1 час)

Смысл и строение предложения, интонация и знаки препинания. Смысл и строение предложения, интонация и постановка знаков препинания (5 часов)

Повторение пройденного материала (4 часа)

Письменные работы. (19 часов : 4 изложения-8 часов, диктант- 6 часов, сочинение- 2 часа, работа с текстом- 2 часа, промежуточная аттестация- 1 час)

Укыту предметының эчтәлеге

Тел һәм тел гыйлеми. Тел гыйлемиңең бүлекләрен искә төшерү (1 сәгать)

Диалог һәм монолог, туры һәм кыек сөйләм. Туры сөйләм, кыек сөйләм. Диалог, реплика, туры сөйләм, кыек сөйләм, цитататөшенчәләрен аңлата белү (6 сәгать)

Кушма жөмлә турында гомуми төшенчә. Тезмә кушма жөмлә. Теркәгечләр һәм теркәгечсез тезмә кушма жөмлә. Теркәгечләр һәм теркәгечсез тезмә кушма жөмлә, аларда бәйләүче чаралар, тыныш билгеләр.

Тезмә кушма жөмләләргә аера белү, синтаксик анализ ясау (3 сәгать)

Иярченле кушма жөмлә. Төзелеш бунча синтетик, аналитик иярчен жөмлә, аларда бәйләүче чаралар, тыныш билгеләр. Иярченле кушма жөмләләр синонимлыгы. Иярчен жөмлә һәм аның мәгънә ягынан төрләр

Иярченле кушма жөмләләргә аера белү, синтаксик анализ ясау (17 сәгать)

Иярченле кушма жөмләләргә гомумиләштереп кабатлау. Иярченле кушма жөмләләргә аера белү, синтаксик анализ ясау (2 сәгать)

Катлаулы төзелмәләр. Катлаулы кушма жөмлә. Күп тезмә катлаулы кушма жөмлә. Күп иярченле катлаулы кушма жөмлә. Тиндәш иярүләр күп иярченле катлаулы Катлаулы төзелмәләргә аңлата, схемаларын ясыя белү (10 сәгать)

Катлаулы төзелмәләргә кабатлау, синтаксик анализ ясау. Катлаулы төзелмәләргә аера белү, синтаксик анализ ясау. (12 сәгать)

Тезем. Теземне таныя белү, синтаксик анализ ясау. (1 сәгать)

Жөмләнең мәгънәсе һәм төзелеш, интонация һәм тыныш билгеләр. Жөмләнең мәгънәсе һәм төзелеш, интонация һәм тыныш билгеләргә куелышы (5 сәгать) **Үткәннәргә кабатлау** (4 сәгать)

Язма эшләр. (19 сәгать: 4 изложение -8 сәгать, диктант - 6 сәгать, сочинение -2 сәгать, текст өстендә эш -2 сәгать, 1 дәрес - арадаш аттестация эше)

Тематическое планирование с учетом рабочей программы воспитания

№ п/п	Тема раздела	Модуль воспитательной программы «Школьный урок»	Кол-во часов
1	Язык и языкознание	<u>Сентябрь</u> День знаний	1
2	Прямая и косвенная речь.	<u>Сентябрь</u> Международный день распространения грамотности Международный день жестовых языков -Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации;	6
3	Сложные предложения	<u>Октябрь</u> Международный день учителя	1
4	Сложносочиненные предложение	<u>Октябрь</u> Международный день школьных библиотек	2
5	Сложноподчиненные предложения	<u>Ноябрь</u> День народного единства Международный день толерантности День матери в России <u>Декабрь</u> Международный день инвалидов День добровольца (волонтера) День Героев Отечества День Конституции Российской Федерации <u>Февраль</u> День России Международный день родного языка -Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения;	19
6	Сложные конструкции	<u>Февраль</u> День российской науки	12

		День рождение поэта-героя Мусы Джалиля День защитника Отечества <u>Март</u> Международный женский день День воссоединения Крыма с Россией Всероссийская неделя музыки для детей и юношества Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе;	
7	Тезем	<u>Апрель</u> День космонавтики.	1
8	Пунктуация	<u>Апрель</u>	5
9	Повторение	День рождение великого татарского писателя Габдуллы Тукая <u>Май</u> День Победы советского народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 годов. День славянской письменности и культуры	2

Эш программасын исәпкә алып, тематик планлаштыру

№	Бүлек темасы	«Мәктәп дәресе» тәрбия программасының модуле	Сәгатьләр саны
1	Тел һәм тел гыйлеми	<u>Сентябрь</u> Белем бәйрәме	1
2	Туры һәм кыёк сөйләм	<u>Сентябрь</u> Халыкара грамоталылыкны тараткөне Халыкара ишарәләр теле көне Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшьтәшләре (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принципларын үтәргә өндәү;	6
3	Кушма жөмлө	<u>Октябрь</u> Халыкара Укытучылар көне.	1
4	Тезмә кушма жөмлө	<u>Октябрь</u> Халыкара мәктәп китапханәләре көне	2

5	Иярченле кушма жөмлө	<u>Ноябрь.</u> Халыклар бердәмлеге көне Халыкара толерантлык көне РоссиядәӘниләркөне. <u>Декабрь</u> Халыкара инвалидлар көне Волонтер көне Ватан Геройлары Көне Россия Федерациясе Конституциясе Көне <u>Февраль</u> Россия фәне көне Халыкаратуган тел көне Укучыларның игътибарын дәресләрдә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәресләрдә социаль әһәмияткә ия булган мәгълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул уңайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру;	19
6	Катлаулы төзелмәләр	<u>Февраль</u> Герой-шагыйрь Муса Жәлилнең туган көне Ватаннан читтә хезмәт бурычын үтәгән россиялеләрне искә алу көне Ватанны саклаучылар көне <u>Март</u> Халыкара хатын-кызлар көне Кырымның Россия белән кушылуы көне Балалар һәм яшүсмерләр өчен Бөтенроссия музыка атналыгы Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелекне чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану;	12
7	Тезем	<u>Апрель</u> Космонавтика көне. Космос-ул без»Гагарин дәресе	1
8	Пунктуация	<u>Апрель</u>	5
9	Синтаксисны кабатлау	Татар халкының бөек шагыйре Габдулла Тукайның туган көне <u>Май</u> 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышында совет халкының Җиңү көне. Славян язуы һәм мәдәнияте көне	2

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАН

№	Дәреснең темасы	дата	
		План	факт
	Тел һәм тел гыйлеми	1.09	
1	Тел һәм тел гыйлеми. Кереш.	4.09	
2	Үткәннәрне искә төшерү.	6.09	
3-4	Үткәннәрне кабатлау.	8.09 11.09	
5	Диктант “Көз” (кереш диктант)	13.09	
6	Язма эштәге хаталарны төзәтү эше.	15.09	
	Туры һәм кыек сөйләм		
7-8	Диалог һәм монолог	18.09 20.09	
9	Туры һәм кыек сөйләм турында гомуми мәгълүмат.	22.09	
10	Туры сөйләм янында тыныш билгеләре.	25.09	
11	Диалогта тыныш билгеләре	27.09	
12-13	Туры сөйләмне кыек сөйләмгә әйләндерү.	29.09 2.10	
14-15	Туры сөйләмле жөмлөгә синтаксик анализ	4.10 6.10	
16-17	БСҮ. Ижади изложение “Синең эниең”	9.10 11.10	
18	Изложениене сыйныфта тикшерү, хаталарны төзәтү	13.10	
	Кушма жөмлө		
19-20	Кушма жөмлө турында гомуми төшенчә.	16.10 18.10	
	Тезмә кушма жөмлө		
21	Тезмә кушма жөмлө турында гомуми төшенчә.	20.10	
22	Теркәгечле һәм теркәгечсез тезмә кушма жөмлө.	23.10	
23	Теркәгечле тезмә кушма жөмлөләрдә тыныш билгеләре.	25.10	
24	Теркәгечсез тезмә кушма жөмлөләрдә тыныш билгеләре.	27.10	
	Иярченле кушма жөмлө		
25	Иярченле кушма жөмлө турында гомуми төшенчә.	8.11	

26	Синтетик иярчен жөмлө.	10.11	
27	Синтетик иярчен жөмлөлөр янында тыныш билгелөре.	13.11	
28	Аналитик иярчен жөмлөлөр.	15.11	
29	Аналитик иярчен жөмлөлөр янында тыныш билгелөре.	17.11	
30-31	БСҮ. Контроль изложение “Бикмүш бабай”	20.11 22.11	
32	Язма эштөге хаталарны төзөтү эше.	24.11	
33	Аналитик һәм синтетик иярченле кушма жөмлөлөрне кабатлау.	27.11	
34	Иярченле кушма жөмлөлөр синонимлыгы.	29.11	
35	Диктант “Кышкы юлда”	1.12	
36	Язма эштөге хаталарны төзөтү эше.	4.12	
37	Иярчен жөмлө һәм аның мәгънә ягыннан төрлөре.	6.12	
38-39	Иярчен ия һәм хәбәр жөмлөлөр.	8.12 11.12	
40-41	Иярчен тәмамлык һәм иярчен аергыч жөмлөлөр.	13.12 15.12	
42	Контроль диктант «Кышкы ял вакытында»	18.12	
43	Язма эштөге хаталарны төзөтү эше.	20.12	
44-45	Иярчен вакыт һәм иярчен урын жөмлөлөр.	22.12 25.12	
46	Беркетмә язарга өйрәнү.	27.12	
47-48	Иярчен рәвеш һәм иярчен күләм жөмлөлөр.	29.12 10.01	
49-50	Бәйләнешле сөйләм үстөрү. Изложение “Дуслар”	12.01 15.01	
51	Язма эштөге хаталарны төзөтү эше.	17.01	
52-53	Иярчен сәбәп һәм иярчен максат жөмлөлөр.	19.01 22.01	
54-55	Бәйләнешле сөйләм үстөрү. Сочинение-хөкем йөртү.	24.01 26.01	
56	Сочинение сыйныфта тикшерү. Хаталарны анализлау, төзөтү эше.	29.01	
57-58	Иярчен шарт һәм иярчен кире жөмлөлөр.	31.01 2.02	
59	Иярчен аныклагыч жөмлөлөр	5.02	

60-63	Иярченле кушма жөмлөләрне гомумиләштереп кабатлау.	7.02 9.02 12.02	
64	Иярченле кушма жөмлөләр буенча мөстәкыйль эш эшләү	14.02	
65	Диктант(тикшерү диктанты)	16.02	
66	Хаталарны анализлау, төзәтү эше.	19.02	
	Катлаулы төзелмәләр		
67	Катлаулы төзелмәләр турында төшенчә	21.02	
68	Күп тизмәле катлаулы төзелмә	23.02	
69	Күп иярченле кушма жөмлә турында төшенчә.	26.02	
70	Тиндәш иярүле күп иярченле кушма жөмлә.	28.02	
71	Диктант (тикшерү диктанты)	1.03	
72-73	Тиндәш түгел иярүле күп иярченле кушма жөмлә.	4.03 6.03	
74-75	Бер-бер артлы иярүле күп иярченле кушма жөмлә.	8.03 11.03	
76-77	Берничә төр иярүле күп иярченле кушма жөмлә.	13.03 15.03	
78-79	Бәйләнешле сөйләм үстерү. Контроль изложение “Хезмәткә – хөрмәт”	18.03 20.03	
80	Хаталарны анализлау, төзәтү эше.	22.03	
81-85	Иярченле кушма жөмлөләрне гомумиләштереп кабатлау.	1.04 3.04 5.04 8.04 10.04	
86-87	Контроль сочинение	12.04 15.04	
88-91	Катнаш кушма жөмлә.	17.04 19.04 22.04 24.04	
92-93	Катлаулы төзелмәләрне кабатлау, синтаксик анализ ясау	26.04 29.04	
94	Контроль диктант “Беренче яңгыр”	1.05	

	Тезем		
95-96	Тезем.	3.05 6.05	
	Пунктуация		
97	Жөмләнең мәгънәсе һәм төзелеше, интонация һәм тыныш билгеләре.	8.05	
98	Нокта, сорау һәм өндәү билгеләре, күп нокталар, куштырнаклар куела торган очраклар.	10.05	
99	Өтер, нокталы өтер, ике нокта куела торган очраклар.	13.05	
100	Сызык һәм жәяләр куела торган очраклар.	15.05	
	Синтаксисны кабатлау		
101-102	Йомгаклау. Үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау.	17.05 20.05 22.05	

ПЕРЕЧЕНЬ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ. Список литературы

I. Основной: 1. Валиева Ф. С., Саттаров Г. Ф. методика преподавания татарского языка в средних школах и гимназиях. - Казань: издательство “Раннур”, 2000.

2. М. З. Закиев. Максимов Н. Татарский язык, 8 класс, учебное пособие для общеобразовательных организаций на татарском языке. - Казань: Татарское книжное издательство, 2015

3. Сафиуллина Ф. С., Закиев М. З. современный татарский литературный язык. - Казань: издательство “Магариф”, 2002.

4. М. З. Закиев. Максимов Н. Методическое пособие для учителей татарского языка, 8 класса, общеобразовательных организаций на татарском языке. - Казань: Татарское книжное издательство, 2015

II. Дополнительные:

1. Абдрахимова Я. Х. уроки развития связной речи по татарскому языку. 5-7. - Казань: издательство “Магариф”, 2003.

2. Харисова Ч. М. Татарский язык. Образцы анализа. - Казань: издательство “Магариф”, 2009.

Список литературы для школьников:

1. Ганиев Ф. А. Толковый словарь татарского языка. - Казань: издательство “Дом Печати”, 2005.

Дидактические материалы

1. Сафиуллина Ф. С. современный татарский литературный язык. - Казань: издательство “Магариф”, 2002.

2. Таблицы (синтаксис простого предложения).

Информационно-электронные ресурсы

1. "Татарский язык. 5-11", " знание.ру", 2009. Мультимедийная поддержка.

2. Сайты: edu.tatar.ru; belem.ru.

УКЫТУ- МЕТОДИК КУЛЛАНМАЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ ИСЕМЛЕГЕ. Әдәбият исемлеге

I. Төп:

1. Вәлиева Ф.С., Саттаров Г.Ф. Урта мәктәп һәм гимназияләрдә татар телен укыту методикасы. – Казан: “Раннур” нәшрияты, 2000.
2. М.З.Зәкиев. Н. В. Максимов. Татар теле, 8 сыйныф, татар телендә гомуми белем бирү өешмәләре өчен уку әсбабы. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2015
3. Сафиуллина Ф.С., Зәкиев М.З. Хәзерге татар әдәби теле. – Казан: “Мәгариф” нәшрияты, 2002.
4. М.З.Зәкиев. Н. В. Максимов. Татар теле, 8 сыйныф, татар телендә гомуми белем бирү өешмәләре укытучылары өчен методик кулланма. - Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2015

II. Өстәмә:

1. Абдрәхимова Я.Х. Татар теленнән бәйләнешле сөйләм үстерү дәресләре. 5-7. – Казан: “Мәгариф” нәшрияты, 2003.
2. Харисова Ч.М. Татар теле. Анализ үрнәкләре. – Казан: “Мәгариф” нәшрияты, 2009.

Укучылар өчен тәкъдим ителә торган әдәбият исемлеге

1. Ганиев Ф.Ә. Татар теленең аңлатмалы сүзлеге. – Казан: “Матбугат йорты” нәшрияты, 2005.

Дидактик материаллар

1. Сафиуллина Ф.С. Хәзерге татар әдәбiete. – Казан: “Мәгариф” нәшрияты, 2002
2. Таблицалар (гади жөмлә синтаксисы).

Мәгълүмати-электрон ресурслар

1. "Татар теле. 5-11", "Белем.ру" ЖЧЖ, 2009. Мультимедияле ярдәмлек.
2. Татар сайтлары: edu.tatar.ru; belem.ru.